

ИЗЯВЛЕНИЕ НА МЕДЕЛ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ДА ЗАВЕДЕ ДЕЛО СРЕЩУ ПОЛША ПРЕД СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Организацията на европейските магистрати за демокрация и свободи МЕДЕЛ (*Magistrats européens pour la démocratie et les libertés, MEDEL*) желае да изрази своята подкрепа за решението на Европейската комисия да заведе дело срещу Полша пред Съда на Европейския съюз (СЕС) поради нарушения на принципа на независимост на съдебната власт във връзка с приемането на новия полски Закон за Върховния съд и да отправи искане до Съда за определянето на привременни мерки до постановяването на решение по делото. МЕДЕЛ също така отправя похвала към Първия заместник-председател на Европейската комисия, Франс Тимерманс, за личната му ангажираност в защита на европейските ценности и неотклонната му подкрепа за отстояване на принципа на правовата държава в Полша.

Съдът на Европейския съюз в решенията си по предходни дела вече потвърди, че независимостта на съдебната власт е основополагащ принцип на правото на ЕС. В решението по дело C-64/16 *Синдикална организация на португалските съдии срещу Сметната палата (Associação Sindical dos Juizes Portugueses v Tribunal de Contas)* Съдът подчертава, че независимостта на съдилищата е от първостепенно значение за правилното функциониране на системата за съдебно сътрудничество между националните съдилища Съда на Европейския съюз. По делото *Celmer (Minister of Justice and Equality v LM, C-216/18)*, Съдът подчертава, че запазването на независимостта на съдебните органи е от първостепенно значение, за да се гарантира защитата на лицата. Това решение е постановено в контекста на ситуацията в Полша. Съдът подчертава, че е взел предвид отправеното от Комисията до Съвета мотивирано предложение на основание член 7, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и посочва, че поради съществуването на реален риск, в случай на предаване на издаващия съдебен орган на лицето, за което се отнася европейска заповед за арест, основното право на независим съд на това лице и оттук същественото съдържание на неговото основно право на справедлив съдебен процес да бъдат нарушени, [Съдът] може да позволи на изпълняващия съдебен орган по изключение да не изпълни тази европейска заповед за арест.

В рамките на текущото производство, инициирано от Европейската комисия, Съдът ще даде ясен и окончателен отговор на въпроса дали полският Закон за Върховния съд е съвместим с правото на ЕС (член 19, параграф 1 на Договора за ЕС във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз), особено в светлината на защитата на принципа на несменяемост на съдиите.

Необходимо е да се посочи, че полските съдилища, включително Върховният съд, са отправили редица преюдициални запитвания до Съда на Европейския съюз, оспорващи новия Закон за Върховния съд и законодателните изменения, касаещи Националния съдебен съвет. Полските съдии отправят въпроси, свързани не само с понижаването на пенсионната възраст, но и с новите правила за дисциплинарните производства, предоставящи на изпълнителната власт пълен контрол върху съдиите, които от своя страна са лишени от основни процесуални права.

Сериозността на ситуацията може да бъде осъзната в пълнота при отчитане на обстоятелството, че същите тези съдии, отправили запитвания до Съда, в момента са обект на дисциплинарни производства и са подложени на редица други форми на натиск (в изцяло контролираните от управляващата партия обществени медии). Същото се случва и със съдиите, които открито заявяват привързаността си към принципите на правовата държава.

Продължаването на т.нар. „реформа на съдебната система“, считана за противоконституционна от огромна част от експертите в Полша и в Европа, трябва да получи силен и смел отпор от всички европейски органи и институции — правни и политически.

Не можем да приемем никоя европейска държава да понижава правните си стандарти до нива по-ниски от тези, които задължително трябва да покриват държавите-кандидатки за членство в ЕС.

1 октомври 2018 г.

